	<b>ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ</b>	Број:
		10/8-97
	<b>ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ</b>	Датум: 07.10.2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу  
подносимо следећи извештај:

### ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

#### І ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Снежана Стојиљковић, редовни професор Филозофског факултета у Нишу
2. Др Горан Голубовић, редовни професор Филозофског факултета у Нишу
3. Др Љубиша Златановић, ванредни професор Филозофског факултета у Нишу

2. Одлука Наставно-научног већа број 272/1-10-01 од 22. октобра 2014.године.

#### ІІ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме  
Алма (Резудин) Чоловић Међедовић
2. Година уписа на мастер академске студије  
2011/2012.
3. Назив студијског програма  
Мастер академске студије психологије

#### ІІІ НАСЛОВ –МАСТЕР РАДА:

*Особине личности, религиозна оријентација и осећај кохерентности код адолесцената*

#### IV ПРЕГЛЕД-МАСТЕР РАДА:

Овај мастер рад се односи на испитивање повезаности између особина личности, религиозне оријентације и осећаја кохерентности код адолесцената. Поред тога, циљ рада је био да се утврди да ли постоје разлике у изражености поменутих варијабли с обзиром на следеће социодемографске варијабле: пол, узраст и вероисповест испитаника (православна или исламска). Рад је настао на основу емпиријског истраживања спроведеног на пригодном узорку, који је чинило 199 испитаника (ученика средње школе и студената из Новог Пазара).

Мастер рад је изложен на укупно 125 страна текста, који је организован у три веће целине: теоријски оквир, методолошки приступ проблему и резултати истраживања, а свака од њих садржи више ужих делова. На почетку је дат резиме на српском и енглеском језику, а на крају је списак литературе. Приложени су и коришћени инструменти. Следи преглед појединих делова рада.

➤ **Теоријски оквир истраживања** изложен је на 70 страна. Постоје три веће целине у оквиру којих су представљени главни концепти који се проучавају у раду. У првој целини (5-26) представљен је појам личности, различити приступи у проучавању личности и седмофакторски модел Великих пет плус два, на коме се базира спроведено истраживање. С обзиром на тему рада, посвећена је пажња и схватању личности из угла религије. Друга целина (27-61) је посвећена објашњењу природе религиозности, екстринзичке и интринзичке религиозне оријентације, дате су основне информације о православној и исламској вероисповести. Трећа целина (62-74) посвећена је објашњењу природе конструкта „осећај кохерентности“ и салутогеног модела Антоновског, у оквиру ког је овај конструкт развијен. Поред одређења основних појмова, приказани су и налази истраживања вршених у свету и код нас, који су узети у обзир приликом формулисања проблема истраживања и постављања хипотеза.

➤ **Методолошки приступ проблему** (75-85) представљен је на 10 страна. Овај део рада обухвата дефинисање проблема истраживања, образложење теоријског и практичног значаја истраживања, циљеве истраживања, опис варијабли и коришћених инструмената, хипотезе, опис узорка, начина прикупљања и обраде података.

➤ **Резултати истраживања** (86-100) приказани су на 15 страна текста који садржи 30 табела. Редослед којим су представљени резултати прати редослед наведених циљева и хипотеза истраживања, има пет мањих целина. Најпре су наведени дескриптивни статистички показатељи као мере изражности испитиваних варијабли на целом узорку адолесцената: димензија личности из модела Великих пет плус два, интринзичке и екстринзичке религиозне оријентације, и осећаја кохерентности. Затим су приказани резултати корелационих анализа које се тичу међусобне повезаности између испитиваних особина личности, религиозне оријентације и осећаја кохерентности адолесцената. Потом су приказани резултати испитивања разлика у изражености основних варијабли истраживања с обзиром на пол, узраст и вероисповест адолесцената.

➤ **Дискусија резултата** (101-111) је изложена на 11 страна. Добијени резултати су коментарисани у односу на хипотезе од којих се пошло у истраживању, као и у светлу постојећих теоријских знања и емпиријских налаза других истраживача који су се бавили





сличним проблемима.

➤ **Закључак** је дат на две стране и садржи сажет приказ најзначајнијих налаза, као и осврт на нека ограничења спроведеног истраживања уз препоруке за даља истраживања.

➤ **Литература** садржи укупно 71 библиографску јединицу на српском, хрватском и енглеском језику.

## V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

### 1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања су показали да су постављене хипотезе делимично потврђене. Постоји повезаност само мањег дела особина личности из седмофакторског модела са религиозношћу и са осећајем кохерентности код адолесцената. Нађена је значајна позитивна корелација интринзичке религиозне оријентације са екстраверзијом, као и негативна корелација интринзичке религиозности са неуротицизмом. Екстринзичка религиозна оријентација позитивно корелира са неуротицизмом и са екстраверзијом. Осећај кохерентности позитивно корелира са екстраверзијом, отвореношћу ка искуству и са позитивном валенцом, док негативно корелира са неуротицизмом, што је у складу са психолошком природом овог конструкта.

Није утврђена повезаност осећаја кохерентности и религиозне оријентације адолесцената. Нађене су разлике у степену изражености интринзичке и екстринзичке религиозне оријентације с обзиром на узраст и вероисповест адолесцената. Тако је, на пример, религиозност већа код студената него код средњошколаца, такође и код припадника исламске вероисповести.

Добијени резултати су тумачени и дискутовани у односу на релевантна теоријска и емпиријска знања.

### 2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања су приказани прегледно и систематично, у складу са претходно постављеним циљевима. Најпре су саопштени дескриптивни подаци о изражености основних варијабли истраживања, затим су приказани резултати корелативне анализе, а онда резултати испитивања статистичке значајности разлика у изражености особина личности, религиозне оријентације и осећаја кохерентности с обзиром на пол, узраст и вероисповест адолесцената. Тумачење резултата је углавном адекватно, али налази нису свуда довољно обухватно сагледани. Кандидаткиња налазе тумачи са довољно опрезности, с обзиром да су добијени на пригодном узорку испитаника и да неки нису у складу са постављеним хипотезама. Комисија оцењује да су резултати приказани и интерпретирани у складу са научном методологијом.

### 3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Мастер рад је урађен у складу са циљевима постављеним у пријави теме и садржи све битне елементе. Теоријски оквир је добро осмишљен и врло информативан, коришћена је адекватна методологија истраживања и довољно поуздани инструменти, а подаци су обрађени на одговарајући начин уз коришћење стандардних статистичких поступака. Приказ резултата је систематичан и прегледан, а дискусија која следи се темељи на поређењу са налазима ранијих истраживања, онде где има такве емпијске евиденције.

Главни закључци су адекватно изведени, с тим што би понегде требало да буду шире сагледани, али за то је потребно веће истраживачко искуство и шире познавање ових сложених психолошких конструката. Кандидаткиња, на крају, даје и осврт на нека ограничења рада, која се првенствено односе на чињеницу да је коришћен пригодан узорак испитаника, при чему није било могуће контролисати озбиљност испитаника у раду нити евентуалну склоност давању социјално пожељних одговора.

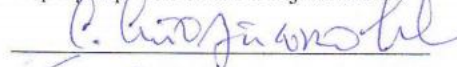
Вредност рада је и у томе што су предложени могући правци будућих истраживања, који би допринели бољем разумевању истраживаних проблема, с обзиром да је реч о веома комплексним психолошким конструктима. Оригиналан допринос науци представља истовремено праћење особина личности, као релативно стабилних карактеристика појединца, религиозне оријентације (која је под утицајем културолошких фактора) и осећаја кохерентности, који је сам по себи веома сложен феномен. Кандидаткиња указује и на практичне импликације добијених резултата, уверена да би могли послужити бољем разумевању улоге религиозности у развоју личности, нарочито ако би се спровело лонгитудинално истраживање.

### VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др Снежана Стојиљковић



2. Проф. др Горан Голубовић



3. Проф. др Љубиша Златановић

